

C197 – BRU12

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

24 mei 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

INHOUD

Interpellatie van de heer Erik Arckens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de voorstellen van de minister inzake institutionele hervormingen met betrekking tot Brussel

1

Voorzitter: mevrouw Gerda Van Steenberge

Interpellatie van de heer Erik Arckens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de voorstellen van de minister inzake institutionele hervormingen met betrekking tot Brussel

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, aan allen die hier zijn, mijn groet.

Mijnheer de minister, ik interpelleer u over iets heel belangrijks. Op 26 april hebt u een interview gegeven aan Brussel Deze Week. Volgens goed ingelichte bron staat het veel gedetailleerder in het blad van uw partij, namelijk LINK. (*Opmerkingen van mevrouw Greet Van Linter*)

Jawel. Als ik het aan minister Anciaux vraag, krijg ik het. Zo simpel is dat. Spirit is een open partij. (*Opmerkingen*)

Mijnheer de minister, u hebt een plan voor Brussel. Dat is niet slecht. Ik heb het helemaal gelezen. We denken in het Vlaams Parlement al drie jaar na over de gemeenschappen, over Flagey, over het cocommunautaire aspect. We kunnen daar urenlang over discussiëren. Ik zal dat niet doen, want dan zal de voorzitter van de commissie me op de vingers tikken. Ze heeft me laten weten dat ze zeer streng zal zijn, en meer bepaald ten opzichte van mij.

Iedereen die deze debatten heeft gevolgd, weet dat daar een perfecte logica achter schuilgaat. Voor de lezers van Brussel Deze Week zullen daar elementen in staan die ze niet kennen. De debatten daarover in het Vlaams Parlement worden immers niet altijd of te weinig weergegeven.

Mijnheer de minister, in uw interview lanceerde u verschillende ideeën. Bepaalde zaken komen steeds weer. Het gaat ook steeds sneller en sneller. U komt veel in contact met de Vlaamse mensen, met Vlaams-nationalisten, met flaminganten. Over degenen die denken over Vlaanderen en onafhankelijkheid wordt nogal lacherig gesproken. Daar zijn echter wel meer mensen mee bezig dan men wil doen geloven, zeker in de progressieve kranten.

Mijnheer de minister, de vraag is dan altijd wat er met Brussel moet gebeuren. Aan ons wordt die ook gesteld.

Daar komen de meest rare reacties op. Sommigen zeggen Brussel te laten vallen. Dat kan of mag voor niemand van ons een optie zijn. Een zeer intelligente man, van wie ik de naam niet zal noemen, had een zeer eigenaardig idee. Hij vroeg zich af of het niet mogelijk was om, naar analogie met het Verdrag van Lateranen, een soort Vaticaanstad te bouwen in Brussel.

Minister Bert Anciaux: Dan zitten we in het scenario van Washington DC.

De heer Erik Arckens: Niet helemaal. Het Verdrag van Lateranen is nog iets helemaal anders. Het gaat hier om een enclave in Brussel waar de Vlamingen zich zouden terug trekken, een soort reservaat. Dat kwam van iemand die daar heel lang over had nagedacht en waarvan ik weet dat het geen warhoofd is.

Mijnheer de minister, in uw plan, zoals voorgesteld in Brussel Deze Week, zou het Brussels Parlement samengesteld worden uit de rechtstreeks verkozen Brusselaars in het Vlaams Parlement. Dat is uiteraard revolutionair. Nu zetelen er zes Brusselse Vlamingen in dit parlement. In uw plan zouden dat er tien worden. Aan Franstalige kant zouden dat er zeventien zijn, namelijk de Brusselse leden van het parlement van de Franse Gemeenschap. Dat is uw logica. Vanuit de gemeenschappen gaat u het gewest uithollen.

Het gevolg is een kleiner Brussels Parlement, met echter een veel sterkere band tussen Brussel en de beide gemeenschappen. Bovendien zou het parlement van de Vlaamse Gemeenschap zijn regering verkiezen. Ook dat is revolutionair. Het parlement zou twee ministers kiezen, die meteen ook in de Brusselse regering zouden zetelen. Hetzelfde zou gelden voor twee leden van de Franse Gemeenschapsregering. Ik ga ervan uit dat u veronderstelt dat de voorzitter een Franstalige zou zijn.

Minister Bert Anciaux: Extra.

De heer Erik Arckens: Daarnaast wilt u een autonome samenstelling van de gemeenschapscommissies door de gemeenschapsparlementen. Het Vlaams Parlement zou de leden van de VGC aanduiden. Volgens uw plan moet de VGC dus zichzelf opheffen: er kunnen immers geen twee VGC's zijn. Hetzelfde zou gebeuren aan Franstalige kant. Deze leden vormen dan dus de nieuwe GGC, de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissies. Met dit alles beoogt u een loskoppeling van het gewestparlement en de gemeenschapscommissies, om de huidige gewestlogica los te koppelen van de gemeenschapsmateries.

U kent ons standpunt. Wij zijn vanaf het begin, al van voor 1989, hevige tegenstanders geweest van Brussel

als derde gewest, om de redenen die u nu eigenlijk aanhaalt. Toen ik nog in de VGC zetelde, heb ik altijd tegen de heer Chabert gezegd – en hij was daar gevoelig voor – dat er meer vreugde zal zijn in de hemel over één zondaar die tot inkeer komt dan over 99 rechtvaardigen die geen inkeer nodig hebben. Ik denk dat het Jos Van Assche is geweest die me dat heeft geleerd.

Nu, 18 jaar staatshervorming later, moet u toegeven dat de eerste die vlijmscherp heeft ingezien dat er een onlogica zat in heel de constructie van 1989, de heer Van Hauthem is geweest. Van 1989 tot nu heeft hij consequent de Belgische staatsstructuur, en meer bepaald de Brusselse, aangevallen, omwille van de redenen die u aangeeft in het interview, en waarschijnlijk ook in het blad van spirit. Ik zal dat erop nalezen. Ik ben blij dat mensen van mening veranderen. Dat kan, maar u moet ook respect tonen voor mensen die bij hun standpunt blijven en zulke zaken vroegtijdig hebben ingezien, zoals het feit dat de Vlamingen door die VGC een eiland op zich zouden worden. U ziet dat in. U kunt daar vandaag niet voor 100 percent op ingaan. U weet echter beter dan wie ook wat ik bedoel. Er is uiteraard een verzelfstandiging geweest van het gewestparlement. Brussel is na die 18 jaar ook veel meer een volwaardig derde gewest geworden. Toen was het dat niet helemaal. Dat verloopt via kleine stappen. Toen ik er nog zetelde, heette het de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Nu is dit het Brusselse Hoofdstedelijke Parlement geworden. Dat is iets dat ik weiger te erkennen. Ik ben dan ook blij dat u het in die drie jaar dat ik hier zetel, consequent hebt over Brussel als tweetalig hoofdstedelijk gebied. Ik heb u nooit horen spreken over het Brusselse Gewest. Het gaat dan niet alleen over de terminologie, maar ook over wat u daarachter ziet. Dat vind ik heel belangrijk.

U wilt de negentien Brusselse gemeenten herleiden tot zes. Ook daar bestaan talrijke debatten over, vooral dan aan Vlaamse kant. Sommigen vinden dat ze moeten worden herleid tot één gemeente, die dan moet overgaan in dat gewest. Franstaligen voeren dat debat niet zo. Natuurlijk zijn er daar wel debatten tussen de communalisten, de voorstanders van de gemeenten, enerzijds en de voorstanders van het gewest anderzijds. Vaak hangt dat samen met persoonlijke agenda's die Franstaligen erop na houden, bijvoorbeeld omdat ze burgemeester zijn van een bepaalde gemeente. Aan Vlaamse kant zijn er echter veel te veel debatten en agenda's. Mijn grote vrees is dat bij het rondje staatshervorming dat na deze verkiezingen in het verschiet ligt, er weer sprake zal zijn van verschillende agenda's die elkaar doorkruisen. Met de Franstaligen kunnen we discussiëren, maar op een bepaald ogenblik komen ze met één front, van Ecolo tot het FDF. Er is trouwens een vrouwelijke Brusselse staatssecretaris die zegt dat de Franstaligen hun radicalen naar voren schuiven, en dat wij dat niet doen. Dat is heel bizar.

Mijnheer de minister, u wilt het cultureel verdrag tussen de Franstalige en Vlaamse Gemeenschap verder uitwer-

ken. U wilt een verdrag met de Europese Unie. U kent onze 'réticence' met betrekking tot het cultureel verdrag. We zijn daar in principe voor. Daardoor is een belangrijke financiële inbreng mogelijk, en een gemeenschappelijke culturele programmering.

U wilt dus een cocommunautair model. Dat is niet nieuw. Het is een samenlevingsmodel met het zwaartepunt bij de gemeenschap en met Flagey als vertrekbasis. Daar hebben we het al vier keer over gehad, het is onnodig om daar verder op door te gaan.

Mijnheer de minister, voor de mensen die de debatten in de commissie niet hebben gevolgd, lijkt uw voorstel bijzonder radicaal. Voor wie de debatten wel heeft gevolgd, is het nog steeds radicaal. Op een aantal punten volg ik u. Is dit een denkpiste van u alleen, of wordt ze ondersteund vanuit de hele Vlaamse Regering? Inzake de staatshervorming moet u helemaal ingedekt zijn door de Vlaamse Regering. Dat is cruciaal.

Mijnheer de minister, hebt u al contacten gehad met het huidige VGC-college? Hoe reageren die mensen? In dit plan zouden ze zichzelf moeten opheffen. We moeten er rekening mee houden dat de VGC op dit ogenblik steeds meer handelt vanuit een Brusselse logica. Jeugd was een typische persoonsgebonden materie, maar dat is het op dit ogenblik helemaal niet meer. In de Lombardstraat in Brussel balanceren de zaken tussen een gemeenschaps- en een gewestlogica.

Ondanks het feit dat het als zeer positief mag worden omschreven dat het zwaartepunt van de toekomstige Brusselse politieke structuur bij de gemeenschappen zal komen te liggen, zal het plan overal botsen op andere bestaande logica's en instellingen. De Lambermontakkoorden zijn nog maar vijf jaar oud. Zullen de Vlamingen nu alweer met een nieuw plan op de proppen komen? Wie vraagt daarnaar? Wat is de meerwaarde? Heel weinig Vlamingen in Brussel begrijpen wat er nu aan het gebeuren is.

Indertijd was de grote Vlaamse eis de minimumvertegenwoordiging. Dit was nooit een eis van het Vlaams Blok, wel van de traditionele partijen. Dat was afgeklokt op zeventien mandaten voor de VGC en zes rechtstreeks verkozenen om vanuit Brussel in het Vlaams Parlement te opereren. Uiteraard leefde toen de vraag, en misschien is dat nog steeds zo, dat er tussen de VGC en de Vlaamse Gemeenschap meer wordt geïnterfereerd dan nu het geval is. Mijnheer de minister, als u daar een probleem mee hebt, dan zal ik u daar straks op antwoorden. Niet alleen u, maar ook het Vlaams Belang moet zijn verantwoordelijkheid opnemen. Dat is heel belangrijk in een stad waar we langs Vlaamstalige kant de absolute meerderheid halen.

Mijnheer de minister, een van de bepalingen van het Lambermontakkoord was dat de Vlaamse minimum-

vertegenwoordiging wordt afgeschaft. Hoe gaat u dit realiseren? Enerzijds is er het zelfstandig Brussels Parlement en anderzijds de zelfstandige VGC. Daar kunt u niets aan doen. Daarvoor is een grondwetswijziging nodig. Is uw interview een losse flodder? Als het een verkiezingsstunt is, is dat goed gelukt, want het is revolutionair.

Minister Bert Anciaux: Dat spreekt u uzelf tegen. U zegt dat het allemaal logisch is opgebouwd en u spreekt van de laatste drie jaar. Ik verzeker u dat het minstens over de laatste acht jaar gaat.

De heer Erik Arckens: Dat is waar. Alles wat erin staat over het communautaire is logisch. Maar het is een beetje 'sneaky' om net voor de verkiezingen alles te omlijsten. Daar hebt u gelijk in. Maar heel weinig mensen weten wat hier gezegd wordt. Beseft u dat wel?

U gaat uit van het cocommunaire model of coco, dat staat tegenover het bicommunautair model of bico. We hebben daarover genoeg gesproken en gediscussieerd met de heer Vanackere. U ziet bicommunautair beheer als 'slecht functioneren, slecht samengaan, een juridisch kluwen'. Dit is het geval in onder meer de Brusselse OCMW-ziekenhuizen.

Cocommunaire is een 'futurocentrisch' gegeven, waarvan de deugdelijkheid nog altijd moet worden aangetoond. Het is ook een te kleine structuur. Het gaat over een cultureel gegeven in Flagey. Ik hoop dat het lukt. Maar stel dat het lukt, hoe kan men het dan overzetten van Flagey naar de hele Brusselse structuur? Daar neemt u een grote sprong. Die zou ik in uw plaats nooit genomen hebben. Als de Franstaligen dat lezen – en dat doen ze, er bestaan momenteel goede tweetalige Franstaligen – zullen ze zeggen dat bico gewoon coco wordt. Het is louter semantisch. Zo gaan zij dat lezen. Dan liggen uw dromen aan scherven.

Ook is volkomen onduidelijk wat culturele verdragen tussen de gemeenschappen hieraan zullen veranderen. U kent onze 'réticence'. De cocommunaire aanpak spitst zich eerder toe op culturele materies. In verband met coco hebben we het altijd over cultuur gehad. Maar in desbetreffend artikel wordt gesuggereerd dat dit ook op sociale materies van kracht zou kunnen worden. Graag had ik wat meer uitleg.

De onduidelijkheid is er niet enkel van uw kant. Heel weinig mensen weten dat de GGC ook cultureel geactiveerd kan worden indien men dat wil. De GGC houdt zich op dit ogenblik gewoon bezig met sociale aangelegenheden. Ik denk dat de heer de Lathouwer, toen hij terug parlements lid werd, indertijd zelfs een poging heeft gedaan om de GGC cultureel te activeren in verband met een grote culturele zaal die ergens in het centrum van Brussel moest komen. Ik denk dat hij het geld

daarvoor wou gaan zoeken bij de GGC. Dat terzijde. Ik kan u uiteraard niet ter verantwoording roepen voor het functioneren van de GGC. Ik weet trouwens niet of u daar zelf op aanwezig bent.

Mijnheer de minister, ik rond mijn interpellatie af. Ik denk dat de vele vragen logisch zijn. Het houdt een logica in, in zoverre dat u verder bouwt op de gegevens waarmee we al drie jaar discussiëren. Ik sta niet antipathiek tegenover het geheel, maar met een bepaalde 'réticence'.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

De heer Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, collega's, in een gesprek met onder andere Brussel Deze Week heb ik inderdaad voorstellen gedaan voor een nieuw model voor het bestuur van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Het gaat om een partijpolitiek voorstel in aanloop naar de komende staats hervorming. Zoals andere partijpolitieke voorstellen is het niet te beschouwen als een regeringsstandpunt. Om de interpellant op dat vlak gerust te stellen: in die zin is het ook geen plan dat ik als minister hoeft te overleggen met het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Wel is het zo dat ik mijn voorstellen getoetst heb aan de resoluties die in het Vlaams Parlement gestemd zijn. Ze doorstaan de toetsing allemaal. Het Vlaams Parlement heeft in zijn beruchte resoluties rond verdere stappen in de staats hervorming zeer uitdrukkelijk gesteld dat de link tussen Vlaanderen en Brussel versterkt moet worden. Ze geeft geen concrete voorstellen, maar wel duidingen die uitgaan van de standpunten die ik hier ook heb vertolkt.

In deze commissie hoeft ik niet te wijzen op de inzet van de staats hervorming voor Brussel en Vlaanderen. Het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad is van enorm cultureel en economisch belang voor Vlaanderen. Brussel is een internationale stad, gekend over de hele wereld. De hele wereld is ook terug te vinden in Brussel. Het is de interculturele stad bij uitstek. De culturele diversiteit en dynamiek van de stad, samen met de internationale uitstraling, maken Brussel zeer interessant. Ze vormen de belangrijke elementen in het verhaal van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen. Vanuit Vlaanderen verwachten we dat Brussel zijn hoofdstedelijke rol in dit land respecteert. En daaronder versta ik alleszins respect voor de Vlaamse Gemeenschap.

Ook staat Brussel, zoals we weten, voor heel wat uitdagingen. Niet in het minst is er de schrijnende armoede en werkloosheid, maar ook de mobiliteitsproblematiek en de sociaaleconomische ontwikkeling in samenhang met het omliggende gebied Vlaanderen. Wanneer ik voorstellen doe omtrent Brussel, doe ik dat zeker niet louter in functie van het belang van Brussel

voor Vlaanderen. Het gaat mij in de eerste plaats om alle inwoners van de grootstad en het slagen in een maatschappelijk, intercultureel stadsproject.

De doelstelling van mijn voorstellen is tweërlei. Ik wil ten eerste de band tussen Brussel en Vlaanderen verbeteren en versterken en ten tweede de toekomst van Brussel veel meer door de gemeenschappen laten bepalen.

In het kader van deze interpellatie kan ik onmogelijk alle details van mijn voorstel uit de doeken doen. Ik vat de voorstellen samen en ga vervolgens op een aantal krachtlijnen in.

Het cocommunautaire model voor Brussel komt hierop neer. Ten eerste wil ik een grotere rol voor de gemeenschappen en een versterking van de band. Die wil ik institutioneel vertaald zien door een indirecte samenstelling van het Brusselse Hoofdstedelijke Parlement en Regering uit de twee gemeenschapsparlementen en -regeringen. Ik kom daar later op terug.

Ik stel ten tweede een autonome samenstelling van de Gemeenschapscommissie voor, bijvoorbeeld via aanduiding door de gemeenschapsparlementen. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie wordt een samen zetelen van de Vlaamse en Franse gemeenschapscommissies. Dat is vandaag ook al zo, alleen is ze heel anders samengesteld dan nu omdat ze nu een kopie is van het Brusselse Hoofdstedelijke Parlement. Essentieel is dat ik een onverenigbaarheid zie tussen lid van de gemeenschapscommissie en lid van de Brusselse hoofdstedelijke raad of parlement.

Ten derde moet het uitgangspunt ook zijn dat elke instelling zich op haar bevoegdheden toespitst: gewest op gewestbevoegdheden, gemeenschap en gemeenschapscommissie op gemeenschapsmateries, wat vandaag duidelijk niet het geval is.

Ten vierde is een cruciaal element de gelddiscussie. Hoe kan ik dat realiseren? Zijn dat losse flodders? Ik las vandaag ergens dat sommigen zeggen dat alleen Vlamingen eisen stellen en dat er geen eisen van de Franstaligen zijn. Vergis u niet: er is wel degelijk opnieuw een vraag omtrent de financiering, niet alleen van de Franse Gemeenschap maar ook van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Dat is voor mij natuurlijk een koevoet om dit debat aan te gaan. Ik vraag uitdrukkelijk een transparante en responsabiliserende financiering van het Gewest, een financiering enkel voor gewestbevoegdheden. Gemeenschapscommissies moeten mijns inziens rechtstreeks en uitsluitend gefinancierd worden door hun respectieve gemeenschappen. Dat wil zeggen: komaf maken met de trekkingsrechten en specifieke dotaties. Ook de Beliris-financiering moet in de rechtstreekse financiering van het Gewest worden opgenomen en afgelijnd op loutere gewestmateries.

Ten vijfde is de fusie tot zes Brusselse gemeenten overeenkomstig de politiezones aangewezen. Persoonlijk ben ik voorstander tot een fusie van één, maar dit is een pragmatische oplossing omdat daar al een aantal emotionele en psychologische drempels zijn doorbroken door de creatie van de politiezones. De fusie tot zes gemeenten moet gepaard gaan met een goede wijkgerichte openbare dienstverlening. Uiteraard moet een aantal bevoegdheden tegelijkertijd naar het hoofdstedelijke gewestelijke niveau worden overgeheveld, zoals mobiliteit, netheid, huisvesting en dergelijke.

Ik stel ten zesde voor om een samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap de Franse Gemeenschap en de Europese Unie te sluiten om de hoofdstedelijke en internationale functie te beklemtonen. Dat kan in mijn ogen niet beter gebeuren dan door het promoten van interculturele projecten in Brussel.

Wat het eerste punt betreft, wil ik via de samenstelling van de instellingen een sterk samenwerkingsverband creëren tussen de hoofdstad en de gemeenschappen. Ik hoor vaak Vlaamse politici in Brussel, die op het gewestelijke niveau opereren, klagen over een gebrek aan informatie omtrent het Vlaamse beleid. Ik geef enkele voorbeelden: de hallucinante discussie over Zaventem en de uitbreiding van woonzones, de inplanting van industrieterreinen, de Brusselse werkloosheid enerzijds en de oningevulde vacatures anderzijds. De impact van het beleid van de gewesten op elkaar is erg groot. Tegelijk is overleg en samenwerking minimaal.

Klassiek komen sommigen in Brussel tot de conclusie: Brussel is te klein, het moet uitgebreid worden, aansluiten op zijn hinterland. Daar krijg ik koude rillingen van. Ik draai de zaken compleet om: er moet een betere institutionele verwevenheid komen tussen Brussel en Vlaanderen. Daarom zeg ik: waarom maken we de band niet via de ministers? Tegenover territoriale uitbreiding plaats ik functionele inbreiding. Ik stel voor om in de Vlaamse Regering twee ministers uit het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad op te nemen en langs de kant van de Franse Gemeenschapsregering hetzelfde. Deze vier ministers vormen samen de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, onder voorzitterschap van een aan te duiden minister-president en aan te vullen met mogelijke staatssecretarissen.

Voor de gewestelijke organen stel ik eenzelfde indirecte samenstelling voor. In het Vlaams Parlement kunnen tien rechtstreeks verkozen leden uit Brussel zetelen. Langs de kant van het parlement van de Franse Gemeenschap stel ik voor te blijven bij de huidige negentien Brusselse leden van het Parlement van de Franse Gemeenschap. Deze tien Vlaamse parlementsleden en negentien Franstalige parlementsleden vormen, vanuit hun gemeenschapsparlement, het parlement van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

De band tussen Vlaanderen en Brussel versterk ik ook door een nieuwe positionering van de gemeenschapscommissies. Een van de knelpunten op het terrein is dat er een te grote gewestelijke logica is in de Vlaamse Gemeenschapscommissie, doordat het een afgeleid orgaan is van de gewestinstellingen en doordat er een sterke gewestfinanciering is. De verantwoordelijken van de VGC, zowel in het college als in de raad, zitten zowel in de hoofdstedelijke gewestregering als in de VGC of in het hoofdstedelijke gewestparlement en in de raad van de VGC. Dat is slecht. Op die manier is er te weinig loyaliteit tegenover Vlaanderen en te veel tegenover het gewest. Ik wil het VGC-mandaat loskoppelen van het gewest. Daar komen dus andere mandatarissen te zitten. De Vlaamse Gemeenschapscommissie zal het lokale bestuur zijn dat afhangt van de Vlaamse Gemeenschap, zoals dat ook op andere terreinen het geval is. Dat zal de huidige concurrentie tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC mogelijk verminderen.

Mijnheer Arckens, u uit uw bezorgdheid over de werkbaarheid van een cocommunautaire aanpak inzake sociale materies. Ik ga er niet vanuit dat u de huidige bicommunautaire aanpak verkiest. De essentie van mijn voorstel is dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie niet langer een flauw duplicaat is van het gewestparlement. Het wordt een samen zetelen van de gemeenschapscommissies die autonoom zijn samengesteld. De opbouw vanuit de gemeenschappen zal een veel sterkere dynamiek creëren. De Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie wordt op dat moment een plaats waar beide gemeenschappen elkaar echt kunnen ontmoeten.

Ik was gisteren aanwezig bij de voorstelling van het boek 'Waar België voor staat'. Wanneer dit land echt een toekomstproject wil hebben, dan moet het de koepel zijn van de samenwerking tussen de twee gemeenschappen. Dat is een heel andere dynamiek dan vandaag.

Ook de financiering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie moet volgens dit model verlopen, en dus niet langer vanuit de begroting van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest of vanuit de federale begroting, maar rechtsreeks vanuit de gemeenschappen. Ik pleit daarbij uitdrukkelijk voor een sterke solidaire Vlaamse inbreng om de belangrijke sociale uitdagingen van Brussel aan te gaan.

Voor Vlaanderen hoeft dit misschien niet zo'n grote meerinspanning te betekenen. De Vlaamse financiële inbreng is de facto al groot omdat de inkomsten van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor 55 procent uit gewestgeld bestaan, en voor 45 procent uit federaal geld. Maar zoals geweten staat daar niet altijd het nodige respect tegenover.

Mijn model heeft ook het voordeel van een heldere en responsabiliserende financiering. Dit cocomodel vormt

wel degelijk een betere garantie op een goede verstandhouding tussen de gemeenschappen en op meer respect voor elkaar, ook voor elkaars taal. Het is een duidelijke constructie die elke gemeenschap voor duidelijke keuzes plaatst op het vlak van samenwerking. We willen de sociale problemen in Brussel verder grondig aanpakken, samen met de Franstalige partner. In dit model steek ik duidelijk de hand uit.

Mijnheer Arckens, ik ken uw twijfels over Flagey, over culturele verdragen en over een cocommunautaire aanpak. Zoals ik al verschillende malen in deze commissie heb toegelicht, blijf ik rotsvast geloven in een cocommunautaire aanpak voor culturele materies. Dat moet ook mogelijk zijn voor sociale materies voor zover er sprake is van wederzijds respect.

Een ander belangrijk element in mijn voorstel is dat we tabula rasa moeten maken met de huidige, slechte financieringsconstructie. We moeten stoppen met de financiering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zoals dat vandaag gebeurt. De zeer complexe, ondoorzichtige bijzondere financieringswet, de trekkingsrechten op de gewestbegroting, allerhande bijkomende financieringsmechanismen zoals specifieke dotaties, Beliris enzovoort, het werkt alles behalve goed bestuur in de hand. Bovendien ben ik er niet van overtuigd dat de nood aan extra middelen zo groot is als velen willen laten uitschijnen. Diegenen die steeds meer vragen, wijzen altijd maar op lasten die Brussel als hoofdstad en als centrumstad draagt, maar ze zwijgen over de lusten. Zo haalt het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met de grotere fiscale autonomie van Lambermont het merendeel van zijn inkomsten niet langer uit het toegewezen gedeelte van de personenbelasting, maar uit eigen gewestbelastingen. Het aandeel daarin van onroerende voorheffingen is in vergelijking met de andere gewesten veel groter. Brussel haalt als zakencentrum sterk voordeel uit zijn kantorenmarkt.

Wanneer de trekkingsrechten en allerhande herverdelingsmechanismen worden angewend, ook voor de gemeenten, en wanneer gewestuitgaven worden gebruikt voor gemeenschapsmateries, dan is het gemakkelijk om te beweren dat het gewest geld tekort komt voor vervoer, huisvesting enzovoort. Ik vraag een objectieve kosten-batenanalyse alvorens een nieuwe herfinancieringsronde te beginnen.

Nog belangrijker is dat de financiering transparant moet zijn en dat ze moet gebeuren vanuit de gemeenschappen. Hierbij wordt iedere instelling rechtstreeks en uitsluitend gefinancierd voor haar bevoegdheden. Het gewest krijgt geld voor gewestbevoegdheden en gebruikt dat enkel voor gewestbevoegdheden, met name tewerkstelling, huisvesting en mobiliteit. Ook de gemeenschappen krijgen een rechtstreekse financiering die uitsluitend wordt besteed aan gemeenschapsmate-

ries. Naar mijn oordeel is de transparante financiering correcter. Ze wordt het cruciale element en een belangrijke hefboom om het beter bestuur ook in Brussel te bekomen. Ik pleit er daarom voor dat wij langs Vlaamse kant, zeker voor dit punt, een eensgezind standpunt naar voren brengen.

Indien we de huidige financiering in omvang laten wat ze is en haar uitsluitend inzetten voor gewestmateries, dan ben ik ervan overtuigd dat we de facto heel veel bijkomende financieringen realiseren en dat al de rest perfect kan verlopen via de gemeenschappen. De financiering moet transparanter worden, maar de huidige middelen moeten niet noodzakelijk in omvang verminderen. Als de middelen uitsluitend worden gebruikt voor gewestmateries, wordt de facto een forse bijkomende financiering gerealiseerd. En als de rest van de financiering via de gemeenschappen verloopt, krijgen we een heel ander verhaal.

Op de allusie dat mijn voorstellen afbreuk zouden doen aan de gewaarborgde vertegenwoordiging van Vlaamse Brusselaars – een van de grote pluspunten van Lambertmont – antwoord ik rustig dat dit niet het geval is. Mijn voorstel herneemt het principe van een dubbelmandaat tussen twee parlementen, dat klopt. Maar bij dit systeem van een getrapte samenstelling van het parlement van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gaat het om een vast aantal zetels per taalgroep. Ik behoud het principe van een gewaarborgde vertegenwoordiging. Het aantal mandaten stijgt in mijn voorstel zeker niet, wel integendeel. Het laat me volledig koud hoe de Franse Gemeenschap het aantal mandaten invult.

In mijn voorstel is er onverenigbaarheid tussen het lidmaatschap van het parlement en het lidmaatschap van de gemeenschapscommissie. Over een te hoge werklast moeten wij ons in dit model dus geen zorgen maken, integendeel. Er is wel opnieuw een dubbelmandaat voor de leden van het Vlaams Parlement en de leden van het parlement van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, maar er is een ontkoppeling van de werklast van heel de VGC. Ik heb immers van collega's vernomen dat een groot gedeelte van het werk wordt besteed aan de VGC. Bovendien wordt het totale aantal mandatarissen gereduceerd. Die afslanking van het aantal mandaten is politiek niet zo klassiek, maar is geen slechte zaak is. Ik onderbe-man of onderbevrouw zeker geen enkele instelling.

De interpellant laat misschien graag uitschijnen dat mijn voorstellen utopisch zijn, of moeilijk te realiseren. Zoals u weet zijn het de utopisten die de wereldgeschiedenis maken – ik zal daar trouwens eens iets over schrijven. Ik wil er graag op wijzen dat de nota van de 'vier Brusselse wijzen', dat zijn Hugo Weckx, Annemie Neyts, Lydia De Pauw-De Veen en Vic Anciaux, een aantal punten bevat die aanleunen bij mijn voorstellen. Het betreft onder meer de vraag naar een transparante financiering en een sterkere samenwerking over gewestgrenzen.

Recent ontving ik ook een delegatie van Voka-Comité Brussel in verband met de nota 'Brussel in de staats-hervorming'. Voka-Comité Brussel pleit uitdrukkelijk voor een Brussel met meer ambitie, met een sterkere rol van de gemeenschappen in het bestuur van de stad, een bestuurlijke reorganisatie, respect voor de hoofdstedelijke en internationale functie en voor een sterkere samenwerking en herfinanciering, maar slechts na een doorlichting van het huidige model.

Bovendien vertrek ik ook vanuit de resoluties van het Vlaams Parlement. Voor Brussel leggen deze resoluties de klemtoon op het belang van het cobeheer van de grootstad vanuit de twee deelstaten.

Mijnheer Arckens, u uitte uw bezorgdheid over de burger die het allemaal niet meer zal kunnen volgen als we de Brusselse instellingen nog eens hertekenen. Met dit plan bied ik de inwoner van Brussel een duidelijke situatie aan: een transparant model. Wie begrijpt nu het institutionele kluwen waarin Brussel verstrikt zit? De versnippering van middelen en bevoegdheden binnen dat gewest is zo groot dat er gewoonweg geen efficiënt bestuur meer mogelijk is. Brussel schiet tekort in zijn hoofdstedelijke rol, in zijn internationale rol, maar vooral – en voor mij is dat het allerbelangrijkste – in zijn sociale en interculturele rol. Dit is trouwens niet alleen de opdracht van de regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Laat dat duidelijk zijn. Brussel is een plek die door vele verantwoordelijke politici moet worden bestuurd. Met mijn voorstel betreed ik niet langer de platgetreden paadjes. Ik stel andere oplossingen voor en die oplossingen zijn hoogstnodig.

In heel Vlaanderen hebben heel veel mensen – terecht – de mond vol van bijkomende autonomie voor Vlaanderen. Meestal wordt die bijkomende autonomie echter toegespitst op de gewestmateries. Het betreft zelfs vaak de overheveling van gemeenschapsmateries naar het gewestelijke niveau, om zo het Brusselse probleem te omzeilen. Een van de hoofdredenen waarom ik geen separatist ben, is omdat bij separatisme Brussel dreigt te verdwijnen, net zoals de band tussen Vlaanderen en Brussel. Door alles te focussen op gewestmateries, bestaat het gevaar dat we hetzelfde resultaat bekomen. Dan zal er weliswaar meer Vlaamse autonomie en onafhankelijkheid zijn, maar dreigt tegelijkertijd de band met Brussel te verdwijnen. Het wordt hoog tijd dat tegengas wordt gegeven. Dat kan het best via de constructie van de institutionele gemeenschap. De band met Brussel is voor mij heel essentieel. Dat is niet sinds acht of negen jaar zo. Dat is al sinds ik kan lezen en schrijven.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de minister, u zegt dat u achter de utopie staat. Ik niet. Ik zal u wel eens

uitleggen waarom ik er niet achter sta. Het is veel gemakkelijker in een utopie te geloven dan niet. De basisregel van bijna elke politieke gedachte is de utopie: 'Il faut bouger'. Dat gaat terug tot de beginjaren van de negentiende eeuw. Ik zal daar nu niet verder op ingaan.

Mijnheer de minister, het meest essentiële is helemaal in het begin gezegd. Ik interpelleer u niet als minister van de Vlaamse Regering. Ik doe dat op basis van een aantal uitspraken als boegbeeld van spirit. Dat is zeer belangrijk. Dit zijn niet de standpunten waarmee de Vlaamse Regering naar een nieuwe onderhandelingsronde stapt. Die onderhandelingen komen er ongetwijfeld aan. De Franse Gemeenschap zal weer geld nodig hebben voor het onderwijs.

Minister Bert Anciaux: U weet dat mijn idee over de te volgen strategie betreffende de communautaire onderhandelingen niet dezelfde was als wat er uiteindelijk uit de bus is gekomen. Blijkbaar was dat niet haalbaar. Ik heb me daar bij neergelegd. De strategie hield in dat de Vlaamse Regering als een echte ploeg voor de eerste keer een eigen houding zou innemen, zonder een link met het federale niveau, zonder op te komen bij de federale verkiezingen, en zeker niet met het voornemen om in de federale regering verantwoordelijkheid op te nemen. De idee was om als onafhankelijke ploeg aan de onderhandelingstafel te zitten. De realiteit is echter anders.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Zo staat het wel in het regeerakkoord.

Minister Bert Anciaux: Dat is niet de realiteit. Hopelijk zullen we daar met verschillende mensen rond de tafel zitten.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Dat onderdeel van het regeerakkoord geldt dus niet meer?

Minister Bert Anciaux: Ik ontken het licht van de zon niet. Ik wil hier geen komedie spelen. De uitvoering van het regeerakkoord blijft, hoop ik nog altijd, de taak van de leden van die regering en van alle partijen. In de realiteit zal het zo zijn dat het de partijen, veeleer dan een onafhankelijke regering, zullen zijn die de onderhandelingen zullen voeren. Dat wil niet zeggen dat de partijen geen engagement hebben opgenomen om het regeerakkoord te verdedigen, ook bij de onderhandelingen.

De situatie is wat ze is. Ik zal uiteraard trachten om mijn collega's te overtuigen dit idee te volgen. Ik zal het in elk geval verdedigen bij de onderhandelingen waarbij ik betrokken ben.

De heer Erik Arckens: Dat is een zeer eerbaar idee. Toen ik u bezig hoorde, had ik zelfs zin om lid te wor-

den van spirit. Dat kan uiteraard niet, aangezien die partij onze overheidsmiddelen wil intrekken.

Minister Bert Anciaux: Als u lid van spirit wordt, hebt u die middelen natuurlijk niet meer nodig. *(Gelach)*

De heer Erik Arckens: Alle gekheid op een stokje. Er zitten goede elementen in. Het is wel utopisch. Het is echter niet verboden om te dromen. Dromers zijn ook nodig in een maatschappij.

Mijnheer de minister, op het einde verwijst u naar het separatisme. Ik heb altijd gezegd dat u daar rekening mee moet houden. Volgens mij zal dat niet tijdens het eerstvolgende millennium gebeuren. De heer Van Nieuwenhuysen denkt dat dit vroeger aan de orde is. Niemand van ons zal dat, denk ik, ooit meemaken. Voor mij is dat een jammere zaak.

Stel nu echter dat het land uit elkaar valt, dan is dat absoluut geen ramp. Ik kan me inbeelden dat dit ook voor u geen drama zal zijn. Op dat ogenblik zal Brussel zijn rol spelen in het onafhankelijke Vlaanderen. We hebben daar een visie over. We zouden die in 1998 hebben kunnen uitleggen. De toenmalige burgemeester van Brussel heeft ons toen de toegang geweigerd tot het Congrespaleis, waar het congres over Brussel doorging. We hebben de teksten, die onder andere door mij waren voorbereid, niet kunnen voorstellen. U kunt die teksten altijd verkrijgen op eenvoudig verzoek. Dan zult u zien dat er bepaalde convergenties zijn. Ik ben blij dat u het debat op heel wat vlakken voort hebt aangewakkerd.

Dit is een standpunt van spirit. Ik ben het niet ongenegen, zij het dat ik terughoudend ben over het cocommunautaire model, de culturele verdragen en een heel aantal punten waarover we het de vorige malen al hebben gehad. De vraag is hoe dit voorstel, zoals het hier voorligt, kan worden verwezenlijkt. Ik blijf bij die vraag.

Ik ben ook intercultureel. U kent mijn voorliefde voor China en de Chinese filosofie.

U hebt daar een trauma opgelopen.

Minister Bert Anciaux: Neen, ik ben er nog nooit geweest.

De heer Erik Arckens: Ik al evenmin. Ik wil u echter herinneren aan de wijze woorden van de krijgsheer Sun Tzu: "Overwinnen zal hij, die weet dat hij zal overwinnen." Het gaat dus niet over diegene die overtuigd is dat hij zal winnen, of diegene die zijn best zal doen te overwinnen. Sun Tzu zegt eigenlijk gewoon wat de Franstaligen zeggen. Ze zijn er niet van overtuigd. Ze

gaan zich er niet voor inspannen. Voor hen is dat een evidentie.

Dat is meteen mijn bijdrage aan het interculturele debat.

Als ik het heb over cocu, dan doel ik op de coculturele verhoudingen. Er zijn de cocommunautaire en de bicommunautaire verhoudingen. Zoals u aangeeft met Flagey, kunnen de cocommunautaire verhoudingen zich op cultureel vlak realiseren. Afgekort noemen we dit dan cocu, waarbij ik dan uiteraard denk aan de Nederlandse voetballer. Als ik me niet vergis, was hij linksbuiten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
